

بسمه تعالی

دانشکده علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی شیرجان
مرکز مطالعات و توسعه آموزش پزشکی
واحد برنامه ریزی درسی

طرح دوره دروس نظری و عملی

مشخصات درس:

گروه آموزشی	پرستاری	تعداد دانشجوی	۳۱
عنوان درس	پرستاری در اختلالات مادر و نوزاد	تعداد واحد	۲
مقطع تحصیلی	کارشناسی	تاریخ شروع و پایان دوره	شروع: ۱۴۰۱/۱۱/۲۳ پایان: ۱۴۰۲/۴/۹
نیمسال تحصیلی	دوم ۱۴۰۱	روز و ساعت جلسات	دوشنبه ها ۱۰-۱۲
مدرس/مدرسین درس	خانم نعیمه پوررمضانی	دروس پیش نیاز	بهداشت مادر و نوزاد ۱
مسئول درس (دروس اشتراکی)	خانم نعیمه پوررمضانی	محل برگزاری	دانشکده پرستاری و مامایی
نوع واحد (نظری/عملی)	نظری	روش برگزاری (حضوری/مجازی/ترکیبی)	حضوری

شرح کلی درس:

توصیفی کوتاه و مختصر از درس را در یک یا دو پاراگراف بنویسید.

این درس شامل موارد غیر طبیعی و موقعیت های آسیب پذیری در مراحل مختلف باروری (حاملگی، زایمان، بعد از زایمان، نوزادان و مشکل نازایی) می باشد. به دانشجوی فرصت داده می شود با حضور فعال در آموزش نظری و عرصه های مختلف خدمات، توانایی های لازم را برای بررسی و شناخت خانواده در موقعیت های بحرانی به خصوص مادر و نوزاد در معرض خطر کسب نمایند و مشکلات بالفعل و بالقوه سلامت آن ها را تشخیص داده ، تدابیر پرستاری مبتنی بر شواهد در موقعیت های خاص را انجام دهد.

هدف/اهداف کلی درس:

با مراجعه به کوریکولوم رشته، هدف/اهداف کلی درس را بنویسید.
هدف این درس ایجاد توانایی در دانشجو برای شناخت نیازها، مسائل و مشکلات جسمی، روانی و اجتماعی افراد خانواده در انتظار فرزند به خصوص مادر و نوزاد در معرض خطر. کسب آگاهی در مورد اهمیت آموزش در پیشگیری از عوارض در موارد آسیب پذیری در مادر و نوزاد.

روش تدریس:

مشخص کنید از چه روش تدریسی در آموزش استفاده می‌نمایید. روش تدریس را بر اساس موضوع، زمان کلاس، منابع و امکانات و نحوه مشارکت فراگیران انتخاب کنید و در صورت امکان مشارکت فراگیران و شرکت آنان در بحث های کلاسی را در اولویت قرار دهید.

☐	روش تدریس مبتنی بر حل مسئله	☒	روش تدریس سخنرانی
☐	روش تدریس ایفای نقش	☒	روش تدریس بحث گروهی
☐	روش تدریس مبتنی بر کار تیمی	☒	روش تدریس پرسش و پاسخ
☐	روش تدریس اکتشافی	☐	روش تدریس نمایشی
☒	روش تدریس در گروه های کوچک	☐	روش تدریس آزمایشگاهی

سایر موارد: ...

مواد و وسایل آموزشی:

به منظور تسهیل فرآیند یاددهی-یادگیری، در آموزش خود از چه وسایل آموزشی استفاده می کنید.

☒	جزوه	☒	پاورپوینت
☒	کتاب	☒	فیلم آموزشی
☒	وایت برد	☐	نرم افزار
☒	تصویر	☒	ماکت
☐	چارت	☐	لوازم واقعی
☐	فایل صوتی	☐	پوستر

سایر موارد: ...

تکالیف و مسئولیت‌های فراگیران:

مشخص کنید که فراگیران چه وظایف و مسئولیت‌هایی در طول ترم دارند.

- حضور به موقع در کلاس
- مهیا کردن محیطی آرام برای استفاده کلاس
- مشارکت فعال در بحثها در کلاس
- آمادگی در کلاسها برای پاسخگویی به سوالات مربوط به مباحث تدریس شده

نحوه ارزیابی فراگیران:

- با توجه به اهداف اختصاصی درس، مشخص کنید که از چه روشی برای ارزیابی فراگیران استفاده می‌کنید.

☒	سئوالات چند گزینه ای	☒	سئوالات تشریحی کوتاه پاسخ
☒	سئوالات صحیح-غلط	☐	سئوالات تشریحی بلند پاسخ
☐	کار عملی	☒	سئوالات شفاهی
☐	چک لیست مشاهده عملکرد	☐	سئوالات جور کردنی
		☒	پرسش‌های کلاسی

سایر موارد: ...

- مشخص کنید که نمره نهایی دانشجو با توجه به چه فعالیت هایی تعیین می شود. همچنین میزان نمره و یا درصد مرتبط با هر فعالیت را نیز مشخص کنید.

ردیف	عناوین	نمره/درصد
۱	حضور در کلاس و مشارکت فعال در کلاس	٪۱۰
۲	امتحان میان ترم	٪۴۰
۳	امتحان پایان ترم	٪۵۰

سیاست ها و قوانین:

قوانین کلاس خود را به صورت شفاف برای فراگیران شرح دهید.

- غیبت غیر مجاز، اطلاع رسانی به آموزش دانشکده و کسر نمره پایان ترم را به همراه خواهد داشت.
- استفاده از تلفن همراه در کلاس ممنوع می باشد.

جدول زیر را بر اساس رئوس مطالبی که در هر جلسه آموزش می دهید کامل کنید.

توجه: در قسمت اهداف رفتاری نوع هدف (حیطه شناختی، حیطه عاطفی و حیطه روانی - حرکتی) را مشخص کنید.

برنامه زمانبندی درس:

جلسه	عنوان جلسه	هدف کلی: هدف از یادگیری این مطلب آن است که دانشجو با ...	اهداف رفتاری: دانشجو در پایان باید بتواند...	مدرس / مدرسین
۱	افزایش فشار خون در حاملگی	-مباحث افزایش فشار خون در حاملگی و مراقبت از بیماران فوق آشنا شود.	<ul style="list-style-type: none"> ❖ دانشجو بتواند پره اکلامپسی را تعریف کند. ❖ علائم پره اکلامپسی را در بیمار تشخیص دهد. ❖ پره اکلامپسی را از وضعیت های دیگر افزایش فشار خون در حاملگی تشخیص دهد. ❖ مراقبت لازم و درمان صحیح در بیمار مبتلا به پره اکلامپسی را شرح دهد. 	خانم پوررمضانی
۲	اکلامپسی استفراغ های بدخیم حاملگی	-اکلامپسی و مراقبت از بیماران مبتلا آشنا شود. -استفراغ های بدخیم حاملگی آشنا شود.	<ul style="list-style-type: none"> ❖ اکلامپسی را تعریف کند. ❖ علائم اکلامپسی را در بیمار تشخیص داده و از بیمار مراقبت کند. ❖ علائم این عارضه را در بیمار تشخیص دهد. ❖ اقدامات درمانی و مراقبتی لازم در این بیماران انجام دهد. 	خانم پوررمضانی
۳	سقط و مول و حاملگی خارج رحم	-انواع سقط آشنا شود. -مول هیداتی فورم و ریسک فاکتورهای آن آشنا شود. -حاملگی خارج رحم آشنا شود.	<ul style="list-style-type: none"> ❖ عوامل موثر در ایجاد این سه عارضه را شرح دهد. ❖ علائم این سه عارضه را در بیمار تشخیص دهد. ❖ اقدامات درمانی و مراقبتی لازم را در این سه بیمار توضیح دهد. 	خانم پوررمضانی
۴	خونریزی های نیمه دوم	- خونریزی های نیمه دوم بارداری و مشکلات همراه با خونریزی آشنا شود.	<ul style="list-style-type: none"> ❖ علائم جفت سرراهی و کنده شدن زودرس جفت را در بیمار توضیح دهد. 	خانم پوررمضانی

	<ul style="list-style-type: none"> ❖ جفت سر راهی و کنده شدن زودرس جفت را از هم تشخیص دهد. ❖ اقدام مناسب در برخورد با این سه عارضه را شرح دهد. 			
خانم پوررمضانی	<ul style="list-style-type: none"> ❖ طرز تشخیص حاملگی چندقلو را توضیح دهد. ❖ مراقبت های لازم برای خانم حامله چند قلو در حین بارداری را شرح دهد. ❖ عوارض حاملگی چندقلو در حین حاملگی و بعد از زایمان را نام ببرد. ❖ مراقبت لازم در حین زایمان حاملگی چندقلو از مادر و جنین را نام ببرد. 	<p>- روشهای تشخیصی انواع حاملگی دوقلویی و مراقبت های لازم از خانم باردار چند قلو آشنا شود.</p>	حاملگی چند قلوئی	۵
خانم پوررمضانی	<ul style="list-style-type: none"> ❖ عوامل مساعدکننده عوارض مذکور را نام ببرد. ❖ علائم عوارض مذکور را بیان کند. ❖ عوارض بیماری های مذکور را شرح دهد. ❖ چگونگی مراقبت از مادر و جنین را در هنگام مواجهه با این عوارض شرح دهد. ❖ اندیکاسیون ها و کنتراندیکاسیون های استفاده از ابزار در زایمان را توضیح دهد. ❖ عوارض مادری و نوزادی استفاده از عوامل مذکور را نام ببرد. 	<p>- مهارت لازم در برخورد با عواملی همچون پرولاپس بند ناف، پلی و الیگوهیدروآمنیوس، زجر جنین و مرگ داخل رحمی، کسب اطلاعاتی در مورد زایمان با ابزار آشنا شود.</p>	پرولاپس بند ناف، پلی و الیگوهیدروآمنیوس، زجر جنین و مرگ داخل رحمی زایمان با ابزار	۶
خانم پوررمضانی	<ul style="list-style-type: none"> ❖ اندیکاسیون ها و کنتراندیکاسیون های اینداکشن، اپی زیاتومی و سزارین را نام ببرد. ❖ مراقبت صحیح از مادر و جنین را در هنگام مرابت های مربوطه نام ببرد. ❖ مراقبت های پس از انجام اپی زیاتومی و سزارین برای مادر را توضیح دهد. 	<p>- روشهای اینداکشن آشنا شود.</p> <p>- روشهای اپی زیاتومی و مراقبت های بعد از آن آشنا شود.</p> <p>- انواع برش سزارین و مراقبت های بعد از آن آشنا شود.</p>	اینداکشن، اپی زیاتومی و سزارین	۷

خانم پوررمضانی	<ul style="list-style-type: none"> ❖ زایمان سریع، زودرس و دیر رس را بطور کامل توضیح دهد. ❖ تشخیص افتراقی زایمان های غیرطبیعی از طبیعی را توضیح دهد. ❖ مراقبت صحیح از مادر و جنین را در حین زایمان های غیر طبیعی توضیح دهد. 	- زایمان زودرس و دیررس و مراقبت صحیح از مادر و جنین آشنا شود.	زایمان زودرس و دیر رس	۸
خانم پوررمضانی	<ul style="list-style-type: none"> ❖ زایمان های سخت را تعریف کرده و عوامل موثر بر آن را نام ببرد. ❖ علائم زایمان سخت را شرح دهد. ❖ درمان و مراقبت از مادر و جنین را در این موارد شرح دهد. 	- زایمان های غیر طبیعی و مراقبت صحیح از مادر و جنین او آشنا شود.	زایمان های غیر طبیعی	۹
خانم پوررمضانی	<ul style="list-style-type: none"> ❖ با توجه به علائم مربوطه عوارض مذکور را در بیمار تشخیص دهد. ❖ مراقبت صحیح از بیمار مبتلا به عوارض مذکور را توضیح دهد. 	- صدمات وارده بر مادر در حین زایمان آشنا شود.	صدمات وارده بر مادر در حین زایمان	۱۰
خانم پوررمضانی	<ul style="list-style-type: none"> ❖ عفونت های پس از زایمان، آبسه و التهاب پستان، سالپنژیت، رومبولیبت و پریتونیت را شرح دهد. ❖ با توجه به علائم مربوطه عوارض مذکور را در بیمار تشخیص دهد. ❖ مراقبت صحیح از بیمار مبتلا به عوارض مذکور را شرح دهد. 	- عوارض بعد از زایمان، خونریزی مرحله سوم و چهارم آشنا شود.	عوارض بعد از زایمان، خونریزی مرحله سوم و چهارم	۱۱
خانم پوررمضانی	<ul style="list-style-type: none"> ❖ نازایی را تعریف کرده و انواع و علل آن را توضیح دهد. ❖ روش های تشخیص نازایی در مردان و زنان را شرح دهد. ❖ کم خونی در دوران بارداری را تعریف کرده و انواع کم خونی را نام ببرد. ❖ روش های تشخیص کم خونی را توضیح دهد. ❖ چگونگی آموزش به بیمار را پس از تشخیص کم خونی توضیح دهد. ❖ انواع بیماری های قلبی در دوران حاملگی را توضیح دهد. 	- نازایی و انواع آن و دلایل ایجاد آن آشنا شود. - بیماری های خونی و قلبی و عروقی در دوران بارداری آشنا شود.	نازایی بیماری های خونی و قلبی و عروقی در دوران بارداری	۱۲

	<ul style="list-style-type: none"> ❖ مراقبت های لازم در مورد خانم مبتلا به بیماری های قلبی، قبل، حین و بعد از زایمان توضیح دهد. 			
خانم پوررمضانی	<ul style="list-style-type: none"> ❖ علائم بیماری های گوارشی را نام ببرد. ❖ علائم بیماری های ادراری را نام ببرد. ❖ اثرات این بیماری روی مادر و جنین را توضیح دهد. ❖ روش های تشخیصی بیماری های مذکور را توضیح دهد. ❖ چگونگی مراقبت از خانم حامله مبتلا به بیماری های مذکور را شرح دهد. ❖ علائم دیابت و بیماری های غده تیروئید را در بارداری نام ببرد. ❖ اثرات این بیماریها روی مادر و جنین را توضیح دهد. ❖ چگونگی مراقبت صحیح از مادر مبتلا به این بیماریها را توضیح دهد. 	<ul style="list-style-type: none"> - بیماری های گوارشی و ادراری حین بارداری آشنا شود. - غدد داخلی در حین بارداری آشنا شود. 	بیماریهای گوارشی و ادراری و غدد در دوران بارداری	۱۳
خانم پوررمضانی	<ul style="list-style-type: none"> ❖ علائم بیماری های ویروسی از قبیل سرخک، سرخچه را نام ببرد. ❖ اثرات این بیماریها روی جنین را توضیح دهد. ❖ مراقبت و درمان خانم حامله مبتلا به بیماری های ویروسی را شرح دهد. 	<ul style="list-style-type: none"> - بیماری های عفونی ویروسی در دوران بارداری آشنا شود. 	بیماری های عفونی ویروسی در دوران بارداری	۱۴
خانم پوررمضانی	<ul style="list-style-type: none"> ❖ مشخصات نوزاد نارس و دیر رس را توضیح دهد. ❖ عوارض نارس بودن و دیر رس بودن نوزادان را توضیح دهد. ❖ مراقبت مناسب از نوزادان فوق الذکر را توضیح دهد. 	<ul style="list-style-type: none"> - نوزادان آسیب پذیر و بیماریهای همولیتیک نوزادان آشنا شود. 	نوزادان آسیب پذیر و بیماریهای همولیتیک نوزادان	۱۵

	<ul style="list-style-type: none"> ❖ انواع یرقان در نوزادان را شرح دهد. ❖ درمان یرقان در نوزادان را توضیح دهد. ❖ چگونگی پیشگیری از یرقان در نوزادان را توضیح دهد. 			
خانم پوررمضانی	<ul style="list-style-type: none"> ❖ عوامل مستعد کننده هایپرترمی و هایپوگلیسمی را نام ببرد. ❖ سندرم دیسترس تنفسی نوزادان را توضیح دهد. ❖ عوامل مستعدکننده ابتلا به این سندرم را نام ببرد. ❖ طرز مراقبت از نوزاد مبتلا به این سندرم را شرح دهد. ❖ مراحل احیا نوزاد را توضیح دهد. ❖ اقدام مناسب درمانی برای نوزاد نیازمند احیا را توضیح دهد. ❖ صدمات وارد به نوزاد حین زایمان را تعریف کند. ❖ انواع صدمات وارد به نوزاد در حین زایمان را نام ببرد. ❖ در مورد علائم هر یک از عوارض مذکور توضیح دهد. ❖ عوارض مذکور را در نوزادان مبتلا تشریح کند. ❖ درمان و مراقبت لازم در این نوزادان را شرح دهد. 	<ul style="list-style-type: none"> - دیسترس تنفسی و احیای نوزاد آشنا شود. - صدمات وارده به نوزاد در حین زایمان، هایپوترمی و هایپوگلیسمی آشنا شود. 	<ul style="list-style-type: none"> دیسترس تنفسی و احیای نوزاد صدمات وارده به نوزاد در حین زایمان، هایپوترمی و هایپوگلیسمی 	۱۶

منابع درس:

مشخصات مقاله شامل عنوان، نویسندگان، مجله، سال و شماره انتشار و صفحات مقاله
مشخصات کتاب شامل عنوان، نویسندگان، مترجمین، انتشارات، سال و نوبت چاپ کتاب

۱. پرستاری و بهداشت مادر و نوزاد تالیف دکتر میترا ذوالفقاری و دکتر احمد علی اسدی نقابی، ویرایش چهارم، نشر بشری، آخرین چاپ (۱۴۰۰)

2. Burroughs A & Leifer, G., Maternity Nursing: An Introductory Text (last ed). st philadelphia: w. b. saunders. 2020